

El llenguatge

Verbs 27/IV/1978

defectius (I)

L'únic verb defectiu que indiquen explícitament les gramàtiques catalanes (Fabra, 1956, i Badia) és *dar*, variant formal de *donar*, al qual, diuen, manquen totes les persones del singular i la tercera del plural del present d'indicatiu, del present de subjuntiu i de l'imperatiu.

No es consideren defectius, per tant, verbs com *caldre*, *lleure* i *ploure* (amb *nevar*, *tronar*, etc.), malgrat que la utilització d'aquests verbs se solgui reduir a les formes de tercera persona. A la gramàtica de Badia, i a d'altres taules de verbs irregulars que hem consultat, hom es limita a indicar que *caldre* es conjuga com *valer*, *lleure* com *creure* i *ploure* com *beure*, és a dir, que es convé que aquests tres verbs posseïen totes les formes usuals. En canvi, a la llista de verbs irregulars de la gramàtica pòstuma de Fabra (Teide, 1956), per a *caldre* s'indiquen només les formes de tercera persona del singular i del plural, i per a *lleure* i *ploure* únicament les del singular d'aquesta mateixa persona, amb què sembla que es vulgui assenyalar que les altres persones no són gramaticalment possibles en cap cas. Però potser val la pena d'aturar-s'hi una mica.

El verb *caldre*, efectivament, només s'usa com a verb impersonal, per tant en formes de tercera persona, generalment del singular i algun cop, com hem vist, també del plural. (Existeix també un ús personal de *caldre*, com a verb pronominal, *caldre's*; amb el valor de «haver de», però reduït al llenguatge dialectal de la pagesia mallorquina: Ara no us caleu queixar.) Encara que a la gramàtica Fabra admet les formes del plural, tots els exemples del Diccionari Fabra —a l'article *caldre*— són amb formes del singular, però en trobem del plural a d'altres articles de la mateixa obra: *Calien dos homes per a aixecar aquella llosa («aixecar»), ...fer-hi totes les esmenes, addicions i supressions que calguin («esborrany»)». L'ús de les formes del plural coneix alguna vacil·lació, i fins i tot hi ha qui en prescindeix absolutament. Que es correcte, ja hem vist que no se'n pot dubtar. Però al nostre entendre hi pot haver casos d'ús facultatiu: aquells en que l'element amb que ha de concordar el verb revesteix la forma del plural, però en que es pot admetre la presència d'un infinitiu sobreentès, com ara *fer o tenir*; hi farem totes les indicacions que calguin o hi farem totes les indicacions que calgui fer-hi.*

Albert Jane